

Krzysztof CEBUL
Radosław ZENDEROWSKI

Wstęp
do nauki o POLITYCE,
PAŃSTWIE
i PRAWIE

Krzysztof Cebul
Radosław Zenderowski

Wstęp do nauki
**o POLITYCE,
PAŃSTWIE
i PRAWIE**

ISBN 83 – 7072 – 395 – 0

Rozdziały I-V
 RADOSŁAW ZENDEROWSKI
 Rozdziały VI-IX
 KRZYSZTOF CEBUL

Redakcja i opracowanie:
 Andrzej Rudowski
 Radosław Zenderowski
 DTP:
 Radosław Zenderowski

Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
 01-815 Warszawa, ul. Dewajtis 5, tel. (0-22) 561-89-23; fax (0-22) 561-89-11
 e-mail: wydawnictwo@uksw.edu.pl
www.uka.edu.pl
www.wydawnictwo.uksw.edu.pl

Druk:

„Adam” Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna i Reklamowo-Ilustrowana
 ul. Rolna 191/193, 02-729 Warszawa
 tel./fax (0-22) 843-20-52, tel. (0-22) 843-08-79, (0-22) 843-37-23, (0-22) 843-47-91

Wstęp..... 9

I WŁĄCIE POLITYKI ORAZ OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NAUKI O POLITYCE..... 11

1. **Etymologia terminu „polityka”**
 - A. Starożytny źródłosłów „polityki”
 - B. Termin „polityka” w języku polskim
 - C. Współczesne tendencje definiowania polityki
2. **Nauka o polityce – specyfika oraz miejsce wśród innych nauk**
 - A. Czym jest nauka i co różni ją od wiedzy i tzw. potocznej wiedzy?
 - B. Zakres przedmiotowy nauki o polityce
 - C. Miejsce wśród innych nauk
 - D. Funkcje nauki o polityce

II METODYKA BADAŃ POLITOLOGICZNYCH..... 25

1. **Warunki powstania samodzielnej dyscypliny naukowej**
2. **Pojęcie metody, techniki i narzędzia nadawczego**
3. **Ogólnometodologiczne zasady poznania**
4. **Metody empiryczne**
5. **Metody badań teoretycznych**
 - A. Metoda analizy systemowej
 - B. Metoda decyzyjna
 - C. Metoda porównawcza
 - D. Metoda behawiorystyczna

III PODSTAWOWE KATEGORIE NAUKI O POLITYCE..... 35

1. **Procesy polityczne**
2. **Działania polityczne**
3. **Stosunki polityczne**
4. **Potrzeby polityczne**
5. **Interesy polityczne**
6. **Cela polityczne**
7. **Podmiotowość polityczna**
8. **System polityczny**

IV. CZYNNIKI ODDZIAŁUJĄCE NA POLITYKĘ (DETERMINANTY)..... 51

1. Ideologia

- A. Pojęcie ideologii
- B. Relacje zachodzące między ideologią a polityką
- C. Funkcje ideologii

2. Ekonomia

3. Prawo

4. Moralność

5. Kultura polityczna

- A. Definicje kultury politycznej
- B. Typy kultury politycznej wg G. Almonda i S. Verby
- C. Determinanty kultury politycznej
- D. Kultura polityczna elit i mas
- E. Subkultura polityczna
- F. Socjalizacja polityczna
- G. Kultura polityczna a opinia publiczna

V. POJĘCIE WŁADZY POLITYCZNEJ..... 81

1. Definicje władzy – typologia

2. „Władanie” i „sprawowanie władzy”

3. Elementy definicji władzy

4. Elementy konstytutywne władzy politycznej

- A. Podział: rozkazodawca – adresat rozkazu
- B. Posłuch i zorganizowany aparat przymusu
- C. Legitymizacja władzy politycznej

VI. ORGANIZACJA WŁADZY PAŃSTWOWEJ..... 95

1. Definiowanie państwa

2. Koncepcje genezy państwa

- A. Doktryny średniowieczne
- B. Doktryny nowożytne

3. Formy sprawowania władzy

- A. Poziomy podział władzy
- B. Pionowy podział władzy

4. Funkcje państwa

VII. PRZEGLĄD USTROJÓW PAŃSTWOWYCH..... 115

1. Demokracja

- A. Historia demokracji
- B. Definiowanie demokracji

2. Autorytaryzm

3. Totalitaryzm

III. SYSTEM PRAWNY PAŃSTWA..... 131

1. Sposoby definiowania prawa

2. Źródła prawa

3. System prawa

4. Norma prawna, przepis prawny, akt normatywny

5. Głęźle prawa

6. Państwo prawa

II. SYSTEM PARTYJNY..... 141

1. Geneza partii politycznych

2. Typy partii politycznych

3. Funkcje partii politycznych

4. Systemy partyjne

5. Instytucjonalizacja partii

6. Systemy wyborcze

7. Polityczne konsekwencje systemów wyborczych

Bibliografia..... 155

Wykaz schematów, tabel i ramek..... 157